

(فصل ۱)

ترسیم‌های هندسی و استدلال

۷	درس ۱: ترسیم‌های هندسی
۱۵	درس ۲: استدلال
۱۹	درس ۳: هم‌مرسی‌ها و نامساوی‌ها
۲۸	پاسخ تشریحی

(فصل ۲)

قضیهٔ تالس، تشابه و کاربردهای آن

۵۲	درس ۱: نسبت و تناسب در هندسه
۵۶	درس ۲: قضیهٔ تالس
۶۶	درس ۳: تشابه مثلث‌ها
۷۸	درس ۴: کاربردهایی از قضیهٔ تالس و تشابه مثلث‌ها
۸۵	پاسخ تشریحی

(فصل ۴)

تجسم فضایی

۱۸۹	درس ۱: خط، نقطه و صفحه
۱۹۹	درس ۲: تفکر تجسمی
۲۲۲	پاسخ تشریحی

۲۵۵	پاسخ‌نامهٔ کلیدی
-----	------------------

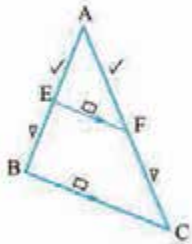
(فصل ۳)

چندضلعی‌ها

۱۲۳	درس ۱: چندضلعی‌ها
۱۲۵	درس ۲: متوازی‌الاضلاع‌ها
۱۳۵	درس ۳: مساحت مثلث
۱۴۴	درس ۴: مساحت چهارضلعی‌ها
۱۵۴	پاسخ تشریحی

درس ۲

قضیه تالس

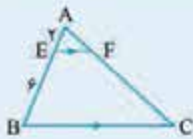
چند صد سال قبل از میلاد مسیح، یک آقایی به نام تالس، قضیه مهمی را بیان کرد که هم در هندسه و هم در علوم دیگری مثل فیزیک، کلی کاربرد داشت.

سورت کلی این قضیه در مثلث را بیان می‌کنیم:

در مثلث ABC اگر EF موازی BC باشد، داریم:

$$\frac{AE}{AB} = \frac{AF}{AC} = \frac{EF}{BC}$$

پس حواستان باشد که AE با AF، EB با FC، AB با AC و EF با BC متناسب‌اند، مثلاً اگر پرسیدند که $\frac{AE}{EB}$ چه می‌شود با خیال راحت می‌گویید: $\frac{AE}{EB} = \frac{AF}{FC}$ ، فقط دقت کنید که EF وقتی وارد بازی می‌شود که $\frac{AE}{AB}$ یا $\frac{AF}{AC}$ را داشته باشیم که همان تعمیم قضیه به وجود بیاید!

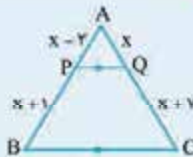

مثال با توجه به شکل مقابل، نسبت‌های $\frac{EF}{BC}$ ، $\frac{FC}{AC}$ و $\frac{AF}{FC}$ را بیابید.

پاسخ دقت کن که AE و AF ، EB و FC و AB و AC متناسب‌اند، پس بنویسیم:

$$\frac{AF}{FC} = \frac{AE}{EB} = \frac{2}{6} = \frac{1}{3}, \quad \frac{FC}{AC} = \frac{EB}{AB} = \frac{6}{8} = \frac{3}{4}, \quad \frac{EF}{BC} = \frac{AE}{AB} = \frac{2}{8} = \frac{1}{4}$$

حضور دوتا خط موازی در یک شکل، باید ما را سریعاً یاد قضیه تالس بیندازد و اگر خواسته سؤال یک نسبت یا حاصل ضرب باشد، مثلاً $\frac{AE}{FE}$ و یا $AC \cdot BD$ ، اولین حدس‌مان استفاده از قضیه تالس است.

تست در شکل مقابل، اندازه ضلع AB کدام است؟

- ۷ (۱)
- ۱۲ (۲)
- ۱۴ (۳)
- ۱۶ (۴)

پاسخ ۲! توی شکل ۲ تا خط موازی می‌بینیم، پس برویم سراغ قضیه معروف تالس:

$$PQ \parallel BC \Rightarrow \frac{AP}{PB} = \frac{AQ}{QC} \Rightarrow \frac{x-2}{x+1} = \frac{x}{x+7} \xrightarrow{\text{تفویض در مخرج}} \frac{x-2}{(x+1)-(x-2)} = \frac{x}{(x+7)-x} \Rightarrow \frac{x-2}{4} = \frac{x}{7}$$

$$\Rightarrow 7x - 21 = 4x \Rightarrow 3x = 21 \Rightarrow x = 7$$

ضلع AB هم که $2x - 2$ است با معلوم شدن x داریم: $2x - 2 = 2(7) - 2 = 12$.

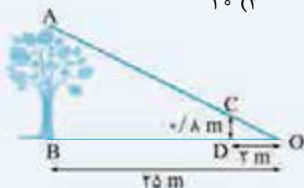
تست برای اندازه‌گیری ارتفاع یک درخت از تکه چوبی به طول ۸۰ cm استفاده شده است، به گونه‌ای که سایه درخت و تکه چوب در یک امتداد

بوده و نوک سایه‌ها بر هم منطبق هستند. اگر سایه درخت و تکه چوب به طور قائم به ترتیب ۲۵ و ۲ متر باشد، بلندی درخت چند متر است؟

- ۸/۴ (۱)
- ۹/۶ (۲)
- ۱۲ (۳)
- ۱۰ (۴)

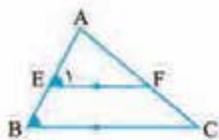
پاسخ ۴! درخت و تکه چوب هر دو بر سطح زمین عمود هستند و با هم موازی می‌باشند.

از آن‌جا که $AB \parallel CD$ است، با نوشتن تالس (جزء به کل) در مثلث AOB داریم:

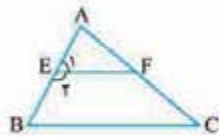

$$\frac{CD}{AB} = \frac{OD}{OB} \Rightarrow \frac{0/8}{AB} = \frac{2}{25} \Rightarrow AB = \frac{25 \times 0/8}{2} = 10$$

در تست‌های این فصل حتماً خواهید دید که همیشه هم نمی‌آیند خیلی تابلو بگویند که این دو خط با هم موازی‌اند، در بسیاری از تست‌ها مانند شکل‌های زیر به صورت پنهانی این حرف را می‌زنند:

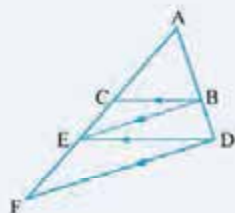

۱ می‌گویند که $\hat{E}_1 = \hat{B}$ است پس طبق قضیه خطوط موازی و مورب معلوم می‌شود که $EF \parallel BC$ است.

۲ می‌گویند که $\hat{E}_2 = \hat{B}$ و \hat{E}_2 مکمل هم هستند. $\hat{E}_1 = \hat{B}$ است و باز هم $EF \parallel BC$ می‌شود.

همیشه هم این جور نیست که دو تا خط موازی ببینیم و یک تالس تابلو بنویسیم و به جواب برسیم، مثلاً در بعضی از مسائل ۲ جفت خط موازی داریم، پس باید ۲ بار قضیه تالس را بنویسیم و سعی کنیم بین تناسب‌های ایجاد شده یک ربطی بیابیم. مثال زیر یک تمرین مهم کتاب درسی است که بارها سؤال کنکور بوده است، بیایید با هم حلش کنیم.

مثال در شکل مقابل می‌دانیم $BC \parallel DE$ و $BE \parallel DF$. به کمک قضیه تالس، ثابت کنید که AE

واسطه هندسی AC و AF است.

پاسخ اگر AE بخواید واسطه هندسی AC و AF باشد پس باید $AE^2 = AF \times AC$ شود. \hat{C} حکم مسئله به صورت حاصل ضرب

است، اما ما می‌دانیم که هر تالس به ما یک تناسب می‌دهد که بعدش خودمان ضرب می‌کنیم و به چنین چیزی می‌رسیم. این

حاصل ضرب‌ها را باید به تناسب تبدیل کنیم:

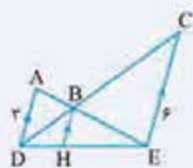
$$AE^2 = AF \times AC \Rightarrow AE \times AE = AF \times AC \Rightarrow \frac{AE}{AF} = \frac{AC}{AE}$$

خوب که نگاه کنید متوجه می‌شوید که با یک تالس، این تناسب ایجاد نمی‌شود، پس با توجه به این که ۲ جفت خط موازی داریم، ۲ تا قضیه تالس

را می‌نویسیم. البته در نوشتن تالس‌ها هم دقت کنید که می‌خواهیم $\frac{AC}{AE}$ و $\frac{AE}{AF}$ را داشته باشیم! به سراغ مثلث‌های ADE و ADF برویم:

$$\left. \begin{array}{l} \triangle ADE : BC \parallel DE \Rightarrow \frac{AC}{AE} = \frac{AB}{AD} \\ \triangle ADF : BE \parallel DF \Rightarrow \frac{AE}{AF} = \frac{AB}{AD} \end{array} \right\} \Rightarrow \frac{AC}{AE} = \frac{AE}{AF} \Rightarrow AE^2 = AC \cdot AF$$

تست در شکل مقابل، $AD \parallel BH \parallel CE$ است. اگر $AD = 3$ و $CE = 6$ باشد، اندازه BH کدام است؟

- ۱) $\frac{1}{2}$
- ۲) $\frac{3}{2}$
- ۳) $\frac{4}{2}$
- ۴) $\frac{1}{2}$

پاسخ سه تا خط موازی داریم ولی ۲ جفت خط موازی می‌توان از این ۳ تا جور کرد که ۲ تا قضیه تالس بنویسیم، یکی برای AD و BH و یکی هم برای CE و BH :

$$\triangle ADE : BH \parallel AD \Rightarrow \frac{BH}{AD} = \frac{EH}{ED} \Rightarrow \frac{BH}{3} = \frac{EH}{ED} \quad (1)$$

$$\triangle CDE : BH \parallel CE \Rightarrow \frac{BH}{CE} = \frac{DH}{DE} \Rightarrow \frac{BH}{6} = \frac{DH}{DE} \quad (2)$$

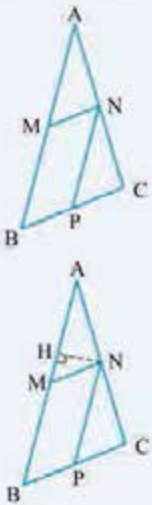
به $\frac{EH}{ED}$ و $\frac{DH}{DE}$ دقت کنید! مخرج‌های یکسان ما را تشویق می‌کند که جمعشان کنیم: $\frac{EH}{ED} + \frac{DH}{DE} = \frac{EH+DH}{DE} = \frac{DE}{DE} = 1$

خیلی خوب شد، از \hat{C} تا نسبت خلاص شدیم و به عدد رسیدیم، پس طرفین تناسب‌های (۱) و (۲) را با هم جمع می‌کنیم:

$$\frac{BH}{3} + \frac{BH}{6} = 1 \Rightarrow \frac{2BH + BH}{6} = 1 \Rightarrow \frac{3BH}{6} = 1 \Rightarrow BH = 2$$

تست در شکل مقابل، اگر مساحت مثلث AMN با مساحت متوازی‌الاضلاع MNPB برابر

باشد، نسبت $\frac{AN}{NC}$ برابر با کدام است؟

۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴ (۱)

پاسخ ۲

از نقطه N عمودی بر ضلع AB رسم می‌کنیم، داریم:

$$\left. \begin{aligned} S_{\Delta AMN} &= \frac{AM \times NH}{2} \\ S_{MNPB} &= BM \times NH \end{aligned} \right\} \xrightarrow{S_{\Delta AMN} = S_{MNPB}} \frac{AM \times NH}{2} = BM \times NH \Rightarrow \frac{AM}{2} = BM \Rightarrow AM = 2BM$$

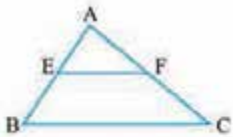
با نوشتن تالس (جزء به جزء) در مثلث ABC داریم:

$$MN \parallel BC \Rightarrow \frac{AN}{NC} = \frac{AM}{BM} = 2$$

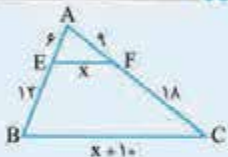
عکس قضیه تالس

اگر خطی روی دو ضلع مثلثی، چهار پاره‌خط با اندازه‌های متناسب ایجاد کند، آن‌گاه با ضلع سوم مثلث موازی است.

$$\frac{AE}{EB} = \frac{AF}{FC} \Rightarrow EF \parallel BC$$

تست با توجه به شکل مقابل، اندازه پاره‌خط EF کدام است؟

- ۱ (۴) ۲ (۵) ۳ (۶) ۴ (۷)

پاسخ ۲

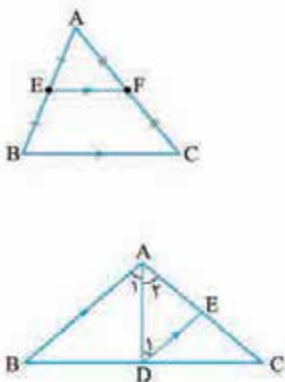
با توجه به این که $\frac{6}{12} = \frac{9}{18} = \frac{1}{2}$ است، پس $\frac{AE}{EB} = \frac{AF}{FC}$ ؛ یعنی EF روی دو ضلع AB و AC، ۴ پاره‌خط متناسب پدید آورده است که این کار فقط از دست یک خط موازی برمی‌آید، یعنی EF با BC موازی است، پس طبق خود قضیه تالس داریم:

$$EF \parallel BC \Rightarrow \frac{AE}{AB} = \frac{EF}{BC} \Rightarrow \frac{6}{18} = \frac{x}{x+10} \Rightarrow \frac{x}{x+10} = \frac{1}{3} \Rightarrow 3x = x+10 \Rightarrow x = 5$$

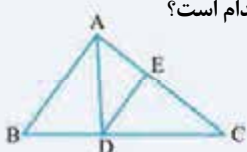
یک حالت خاص مهم: اگر وسط دو ضلع یک مثلث را به هم وصل کنیم، پاره‌خط حاصل موازی ضلع سوم و نصف آن ضلع خواهد بود و اگر از وسط یک ضلع، موازی ضلع دیگر خطی بکشیم، این خط، ضلع سوم را در وسطش قطع می‌کند و باز هم پاره‌خط حاصل، نصف ضلعی است که با آن موازی بوده است.

نیمساز وارد می‌شود!

نیمساز یک زاویه، دو زاویه مساوی به وجود می‌آورد که تا وقتی این‌ها در کنار هم هستند به درد نمی‌خورند ولی وقتی یک خط موازی از پای نیمساز کشیده شود، داستان عوض می‌شود، مثلاً در شکل مقابل AD موازی است و DE موازی AB رسم شده است، در این صورت $\hat{D}_1 = \hat{A}_1$ می‌شود و از قبل هم \hat{A}_1 و \hat{A}_2 با هم برابر بوده‌اند پس $DE = AE$ می‌شود. یعنی حضور این خط موازی باعث می‌شود دو زاویه برابر $\hat{A}_1 = \hat{A}_2$ در جای دیگری از مسئله دو ضلع مساوی به وجود بیاورند. از این ویژگی در سؤال‌های تالس و تشابه خیلی استفاده می‌شود که در همین فصل از کاربردهایش بیشتر خواهیم گفت.

تست در شکل زیر $AB = 21$ و $AC = 28$ است. اگر AD نیمساز زاویه A و $DE \parallel AB$ باشد، طول CE کدام است؟

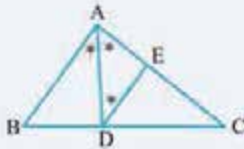

- ۱ (۱۲) ۲ (۱۶) ۳ (۱۸) ۴ (۲۰)

قضیه خطوط موازی و مورب به ما می گوید:

پاسخ ۲

$DE \parallel AB$ و مورب $AD \Rightarrow \hat{ADE} = \hat{BAD}$

از طرفی می دانیم $\hat{DAE} = \hat{BAD}$ ، لذا نتیجه می گیریم:

$\hat{DAE} = \hat{ADE} \Rightarrow AE = DE$ (۱)

حال با استفاده از قضیه تالس (جزء به کل) در مثلث ACB داریم:

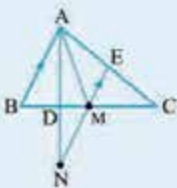
$DE \parallel AB \Rightarrow \frac{DE}{AB} = \frac{CE}{AC} \Rightarrow \frac{DE}{21} = \frac{CE}{28} \Rightarrow DE = \frac{3}{4}CE$ (۲)

از طرفی بنا بر فرض مسئله داریم:

$AC = 28 \Rightarrow AE + CE = 28 \xrightarrow{(1)} DE + CE = 28$

$\xrightarrow{(2)} \frac{3}{4}CE + CE = 28 \Rightarrow \frac{7}{4}CE = 28 \Rightarrow CE = 16$

در شکل مقابل، AM میانه و AD نیمساز زاویه A است. اگر $4AB = 3BC = 2AC = 12$ و

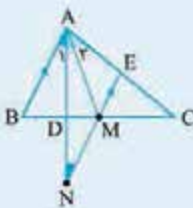

$ME \parallel AB$ باشد، اندازه پاره خط ME کدام است؟

- (۱) $\frac{2}{3}$
- (۲) $\frac{3}{2}$
- (۳) $\frac{5}{2}$
- (۴) $\frac{2}{5}$

پاسخ ۲

نیمساز را که با خط موازی می بینید باید یاد حرف های همین الانم بیفتید! که گفتیم $\hat{A}_1 = \hat{A}_2 = \hat{N}$ و در نتیجه مثلث AEN متساوی الساقین است و $EA = EN$ خواهد بود.

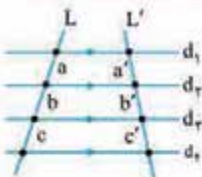

چون خط موازی از M وسط ضلع BC کشیده شده است پس E وسط ضلع AC است و ME هم نصف AB خُب! اگر E وسط AC است پس AE نصف AC است یعنی EN هم اندازه نصف AC می شود، جالب شد! چون $MN = EN - EM = \frac{AC}{2} - \frac{AB}{2} = \frac{6-3}{2} = \frac{3}{2} = 1\frac{1}{2}$ که می شود: $EN - EM = MN$

و $AC = 6$ و $BC = 4$ و $AB = 3$ بود!

حالت کلی قضیه تالس: اگر چندتا خط موازی داشته باشیم و ۲ تا خط بیابند و اینها را قطع کنند، خط های موازی با دقت کامل روی این خطها قطعات متناسب ایجاد می کنند، شکل را ببینید:

$d_1 \parallel d_2 \parallel d_3 \parallel d_4 \Rightarrow \frac{a}{a'} = \frac{b}{b'} = \frac{c}{c'}$

حالت کلی قضیه تالس خیلی به کارمان نمی آید، اما یک حالت خاص آن که در دوزنقه رخ می دهد، در تستها کلی استفاده می شود. مثلاً دوزنقه $ABCD$ را مانند شکل مقابل می کشند و می گویند EF با قاعدهها موازی است، یعنی سه تا خط موازی داریم که AD و BC آنها را قطع کرده اند، پس می توانیم بگوییم:

$AB \parallel EF \parallel DC \Rightarrow \frac{AE}{BF} = \frac{ED}{FC} \xrightarrow{\text{بهنتر است بنویسیم}} \frac{AE}{ED} = \frac{BF}{FC}$

که البته عکس این موضوع هم درست است، یعنی اگر $\frac{AE}{ED} = \frac{BF}{FC}$ باشد، EF با AB موازی است!

مثال در شکل مقابل، x را بیابید.

پاسخ با این همه توضیحی که خوانده اید، فقط بنویسیم که:

$\frac{x+1}{x-2} = \frac{x+3}{x-2} \Rightarrow (x+1)(x-2) = (x+3)(x-2) \Rightarrow x^2 - x - 2 = x^2 - 9 \Rightarrow -x - 2 = -9 \Rightarrow x = 7$

در مسائل تالس در دوزنقه یادتان باشد که با رسم قطر دوزنقه دو مثلث ایجاد می شود و مسئله به تالس در مثلث تبدیل می شود که برای ما راحت تر است و زباتر را بهتر می دانیم:

۱ $\Delta ADC : EN \parallel DC \xrightarrow{\text{تالس}} \dots$ ۲ $\Delta ABC : FN \parallel AB \xrightarrow{\text{تالس}} \dots$

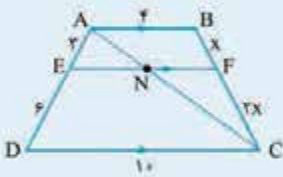
تست در دوزنقه $ABCD$ ($AB \parallel CD$)، نقاط E و F بر روی ساق‌های AD و BC طوری قرار دارند که $AE = ۳$ ، $EF \parallel AB$ و $ED = ۶$ ، اگر $AB = ۴$ و $CD = ۱۰$ باشد، اندازه پاره خط EF کدام است؟

۶/۵ (۴)

۵ (۳)

۵/۵ (۲)

۶ (۱)

پاسخ با توجه به تعمیم قضیه تالس، $\frac{BF}{FC} = \frac{AE}{ED} = \frac{۳}{۶} = \frac{۱}{۲}$ ، برقرار است پس اگر $BF = x$ بنامیم، FC برابر $۲x$ است.

قرار شد که در مسائل دوزنقه سریعاً قطر را بکشید! و قضیه تالس‌ها را بنویسیم، *بسم الله*، این شما و این هم قضیه تالس:

$$\triangle ADC: \frac{AE}{AD} = \frac{EN}{DC} \Rightarrow \frac{۳}{۹} = \frac{EN}{۱۰} \Rightarrow EN = \frac{۱۰}{۳}$$

$$\triangle ABC: \frac{CF}{CB} = \frac{FN}{AB} \Rightarrow \frac{۲x}{۳x} = \frac{FN}{۴} \Rightarrow \frac{۲}{۳} = \frac{FN}{۴} \Rightarrow FN = \frac{۸}{۳}$$

و در آخر از جمع کردن اندازه‌های EN و FN ، اندازه EF به دست می‌آید: $EF = \frac{۱۰}{۳} + \frac{۸}{۳} = \frac{۱۸}{۳} = ۶$.

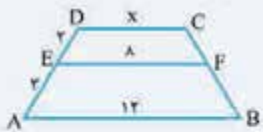
تست در شکل زیر اگر $AB \parallel CD \parallel EF$ باشد، طول DC کدام است؟

$\frac{۱۶}{۳}$ (۲)

۵ (۱)

$\frac{۲۲}{۳}$ (۴)

۶ (۳)

پاسخ از D به موازات CB رسم می‌کنیم.

$DCBN$ متوازی‌الاضلاع است و $DC = MF = NB = x$ در مثلث ADN ، $EM \parallel AN$

$$\frac{DE}{DA} = \frac{EM}{AN}$$

است، با نوشتن تالس (از نوع جزء به کل) داریم:

بنابراین:

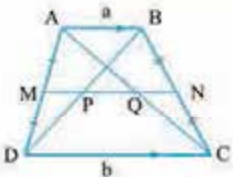
$$\frac{۲}{۵} = \frac{۸-x}{۱۲-x} \Rightarrow x = \frac{۱۶}{۳}$$

اگر نقاط M و N وسط‌های ساق‌های دوزنقه $ABCD$ باشند، داریم:

$$PQ = \frac{b-a}{۲}$$

$$MN = \frac{a+b}{۲}$$

$$MN \parallel AB \parallel DC$$

پرسش‌های چهارگزینه‌ای

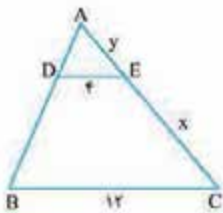
۲۲- در شکل مقابل اگر $DE \parallel BC$ و $AC = ۱۵$ باشند، $x - y$ کدام است؟

۸ (۲)

۵ (۱)

۶ (۴)

۴ (۳)

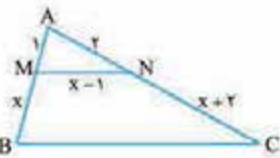
۲۳- در شکل زیر اگر $MN \parallel BC$ باشد، طول BC کدام است؟

۳ (۱)

۲ (۲)

۶ (۳)

۴ (۴)

(تمرین کتاب درسی)

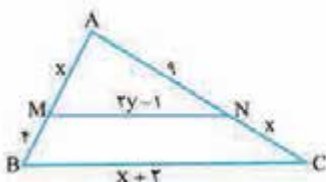
۲۴- در شکل زیر $MN \parallel BC$ است، مقادیر x و y به ترتیب از راست به چپ کدام‌اند؟

۲/۹ و ۶ (۱)

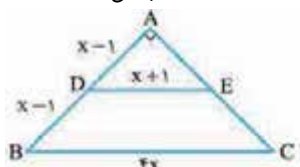
$\frac{۱۳}{۲}$ و ۶ (۲)

۶ و ۲/۹ (۳)

۶ و $\frac{۱۳}{۲}$ (۴)

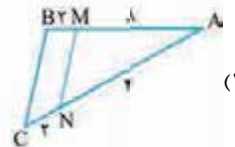
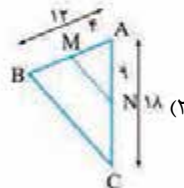
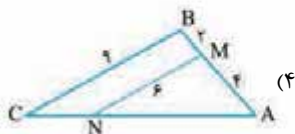
(کانون فرهنگی آموزش ۹۶)

۲۵- در شکل زیر $DE \parallel BC$ و $\hat{A} = 90^\circ$ است. اندازه پاره خط AC کدام است؟

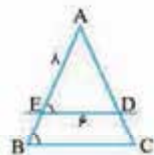
- (۱) $7\sqrt{2}$
- (۲) $8\sqrt{2}$
- (۳) $5\sqrt{3}$
- (۴) $6\sqrt{3}$

۲۶- در کدام یک از شکل‌های زیر، خط MN موازی BC است؟

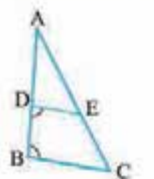
۲۷- در شکل مقابل $\hat{B} = \hat{E}$ ، $AE = 8$ ، $ED = 6$ و $BC = 9$. طول BE کدام است؟

- (۱) ۴
- (۲) $4/2$
- (۳) $4/4$
- (۴) $4/6$

۲۸- در شکل مقابل دو زاویه B و D از چهارضلعی BDEC مکمل هم هستند و $BC = \frac{4}{3}DE$ و $AB = 20$. اندازه BD کدام است؟

- (۱) $2/5$
- (۲) ۳
- (۳) ۴
- (۴) ۵

۲۹- در دوزنقه‌ای اندازه قاعده‌ها ۴ و ۹ واحد و اندازه ساق‌ها ۶ و ۵ واحد است. محیط مثلثی که از امتداد ساق‌ها در بیرون دوزنقه تشکیل می‌شود، کدام است؟ (سراسری تهرانی ۹۴)

- (۱) $11/4$
- (۲) $11/6$
- (۳) $12/2$
- (۴) $12/8$

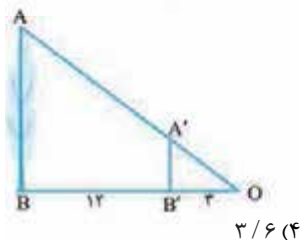
(تمرین کتاب درسی)

۳۰- در شکل زیر اگر طول سایه درخت ۶۰ متر باشد، بلندی درخت چند متر است؟

- (۱) ۳۰
- (۲) ۲۰
- (۳) ۱۰
- (۴) ۵

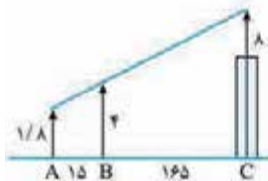

۳۱- شخصی برای اندازه‌گیری ارتفاع یک درخت، مطابق شکل از یک شاخص ($A'B'$) استفاده می‌کند. اگر شخص دیگری بخواهد زمانی که نوک سایه درخت در نقطه B' قرار می‌گیرد از همان شاخص استفاده کند، باید آن را چند متر به درخت نزدیک کند تا نوک سایه شاخص و درخت بر هم منطبق باشند؟ (کانون فرهنگی آموزش ۹۷)

- (۱) $2/4$
- (۲) ۳
- (۳) $3/2$
- (۴) $3/6$

۳۲- در شکل زیر دکل‌ی به طول ۸ متر بر بالای برجی نصب شده است. دید چشم ناظر به ارتفاع $1/8$ متر از ارتفاع دکل و تیرک ۴ متری در یک راستا است. بلندی برج چند متر است؟ (سراسری ریاضی ۸۷)

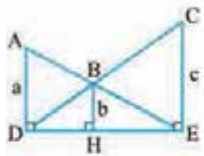
- (۱) $19/8$
- (۲) $20/2$
- (۳) $20/8$
- (۴) $21/2$

۳۳- در مثلث ABC به اضلاع $AB = 6$ ، $AC = 4$ و $BC = 3$ نقاط D، E و F را به ترتیب بر AB، BC و AC انتخاب کرده‌ایم. اگر چهارضلعی ADEF لوزی باشد، آن‌گاه طول AD کدام است؟

- (۱) ۲
- (۲) $5/2$
- (۳) ۳
- (۴) $12/5$

۳۴- در مثلث قائم الزاویه ABC ($\hat{A} = 90^\circ$)، مربعی را چنان محاط کرده‌ایم که یک رأس آن روی وتر مثلث و رأس دیگرش روی رأس قائمه مثلث قرار دارد. اگر طول ضلع مربع ۹ باشد، آن گاه مقدار $\frac{1}{b} + \frac{1}{c}$ کدام است؟

- (۱) $\frac{1}{3}$ (۲) $\frac{1}{9}$ (۳) ۱ (۴) $\frac{1}{6}$

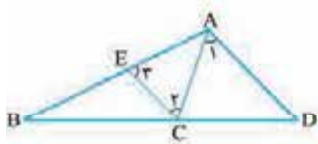

۳۵- در شکل مقابل، فاصله نقاط A, B, C را از خط DE به ترتیب a, b, c نامیده‌ایم. $\frac{1}{a} + \frac{1}{c}$ کدام است؟

- (۱) ۱ (۲) $\frac{1}{abc}$ (۳) $\frac{1}{b}$ (۴) $\frac{1}{ac}$

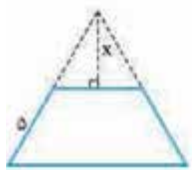
۳۶- در مستطیلی به ابعاد ۳ و ۴ واحد، نیمسازهای داخلی دو زاویه متقابل، قطر دیگر مستطیل را در M و N قطع می‌کنند. اندازه MN چه قدر است؟ (فارج ریاضی ۸۷)

- (۱) $\frac{2}{3}$ (۲) $\frac{5}{7}$ (۳) $\frac{5}{6}$ (۴) $\frac{5}{3}$

۳۷- در شکل زیر داریم: $\hat{A}_1 = \hat{E}_3 = \hat{C}_2$. اگر $AB = 15$ و $AC = 6$ باشد، آن گاه $\frac{BD}{CD}$ چه قدر است؟

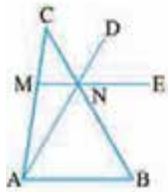
- (۱) $\frac{5}{3}$ (۲) $\frac{5}{2}$ (۳) ۳ (۴) $\frac{3}{2}$

۳۸- در یک دوزنقه متساوی الساقین، طول قاعده‌ها ۱۵ و ۹ واحد و اندازه ساق‌ها ۵ واحد است. فاصله نقطه تلاقی دو ساق این دوزنقه از قاعده کوچک‌تر چند واحد است؟ (فارج ریاضی ۸۵)

- (۱) ۵ (۲) ۶ (۳) ۷ (۴) ۸

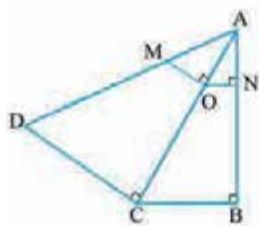
۳۹- در شکل زیر ME موازی AB و $MN = 4$ و $AB = 10$ است. اگر امتداد AN نیمساز CNE باشد، اندازه CN کدام است؟

- (۱) $\frac{8}{3}$ (۲) $\frac{14}{3}$ (۳) $\frac{10}{3}$ (۴) $\frac{20}{3}$

۴۰- در دوزنقه‌ای به طول قاعده‌های ۶ و ۹ و ارتفاع ۲ واحد، امتداد دو ساق در نقطه M متقاطع‌اند. فاصله M از قاعده بزرگ‌تر، چه قدر است؟ (سراسری تهری ۸۷)

- (۱) ۵ (۲) ۶ (۳) ۷ (۴) ۸

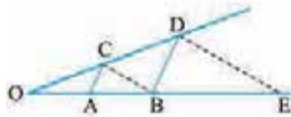
۴۱- در شکل مقابل اگر $\frac{DM}{AD} = \frac{2}{3}$ ، $CB = 6$ و $NB = 4$ باشند، مساحت مثلث OAN کدام است؟

- (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴) ۶

(فارج تهری ۹۴)

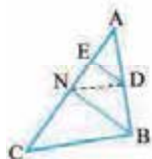
۴۲- در شکل زیر، دو جفت پاره‌خط موازی‌اند، $OA = 3$ و $AB = 5$ ، اندازه BE کدام است؟

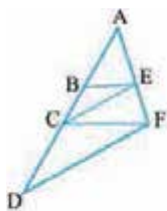
- (۱) $13\frac{1}{3}$ (۲) $12\frac{2}{3}$ (۳) $11\frac{1}{3}$ (۴) $10\frac{2}{3}$

۴۳- در شکل مقابل اگر $DN \parallel BC$ ، $DE \parallel BN$ ، $AE = 4$ و $EN = 6$ باشد، اندازه AC کدام است؟

- (۱) ۱۸ (۲) ۲۰ (۳) ۲۴ (۴) ۲۵

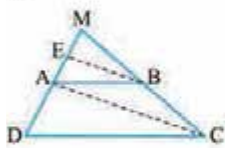

۴۴- در شکل مقابل $BE \parallel CF$ و $CE \parallel DF$. اگر $AB = 5$ و $BC = 3$ باشد، آن گاه اندازه CD کدام است؟

(سراسری تهرپی ۸۱)

۴/۵ (۱) ۴/۸ (۲)

۵/۴ (۳) ۵/۶ (۴)

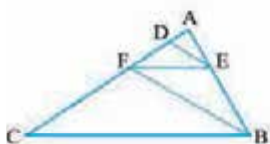
۴۵- در ذوزنقه $ABCD$ ، پاره خط BE موازی قطر AC است. اگر $AD = 7$ و $AE = 3$ باشد، فاصله MD

کدام است؟

۱۲ (۱) ۱۲/۲۵ (۲)

۱۲/۵ (۳) ۱۲/۷۵ (۴)

(فارج تهرپی ۸۴)

۴۶- در شکل زیر $BC \parallel EF$ و $DE \parallel FB$ است. اگر $AD = 3$ و $DF = 6$ ، آن گاه BC چند برابر EF است؟

۲ (۱)

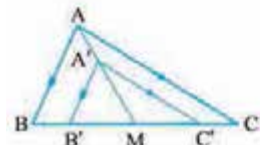
۲/۵ (۲)

۲/۷۵ (۳)

۳ (۴)

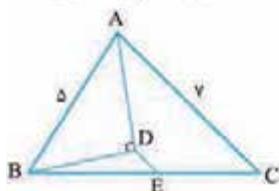
۴۷- در شکل زیر $AC \parallel A'C'$ ، $AB \parallel A'B'$ و AM میانه مثلث ABC می باشد. اگر $A'M$ میانه مثلث $A'B'C'$ باشد، کدام گزینه درست

است؟

$AA' = \frac{1}{3} AM$ (۱) $AA' = \frac{2}{3} AM$ (۲)

$AA' = \frac{3}{4} AM$ (۳) نمی توان اظهار نظر کرد. (۴)

۴۸- در شکل روبه رو، AD نیمساز داخلی زاویه BAC و $DE \parallel AC$ است. طول پاره خط DE کدام

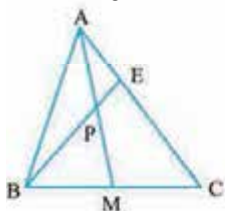
(کانون فرهنگی آموزش ۹۷)

است؟

۱ (۱) ۲ (۲)

۳ (۳) ۴ (۴)

(کانون فرهنگی آموزش ۹۶)

۴۹- در شکل زیر، P وسط میانه AM است. نسبت $\frac{AE}{CE}$ کدام است؟

$\frac{2}{3}$ (۱) $\frac{1}{2}$ (۲)

$\frac{1}{3}$ (۳) $\frac{3}{4}$ (۴)

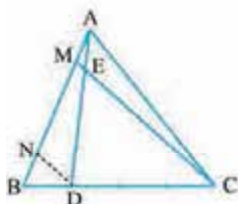
۵۰- روی ضلع BC از مثلث ABC نقطه دلخواه M را اختیار می کنیم و از آن خطی موازی میانه AD رسم می کنیم تا اضلاع AB و AC یا

امتداد آن ها را در E و F قطع کند. $ME + MF$ کدام است؟

AD (۱) $\frac{4}{3} AD$ (۲) $\frac{3}{2} AD$ (۳) $2AD$ (۴)

(فارج ریاضی ۹۷)

۵۱- در شکل زیر، $BD = \frac{1}{4} BC$ و $AE = \frac{1}{4} AD$ و $DN \parallel CM$ ، اندازه AB چند برابر AM است؟

۴ (۱)

۴/۵ (۲)

۵ (۳)

۶ (۴)

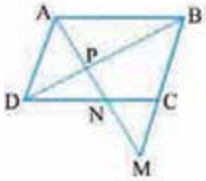
۵۲- در یک مربع به ضلع $4\sqrt{2}$ خطی موازی از رأس به وسط ضلع مقابل آن، قطر مربع را در M قطع می کند. فاصله نقطه M از مرکز مربع کدام

است؟

$\frac{5}{3}$ (۱) $\frac{4}{3}$ (۲) $\frac{3}{4}$ (۳) ۱ (۴)

۵۳- در دوزنقه ABCD از نقطه O محل تلاقی قطرها، پاره‌های OE و OF را به ترتیب موازی AD و BC رسم می‌کنیم تا ضلع AB را در E و F قطع کند. $\frac{AE}{FB}$ کدام است؟

- (۱) $\frac{1}{2}$ (۲) $\frac{AB}{CD}$ (۳) ۱ (۴) $\frac{OA}{OC}$

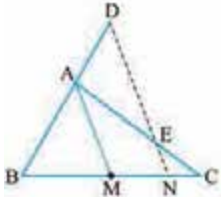
۵۴- در متوازی‌الاضلاع ABCD، پاره‌خطی دلخواه است. کدام درست است؟

- (۱) $AP^2 = AN \times AM$ (۲) $AP^2 = PN \times NM$
 (۳) $AP^2 = AN \times NM$ (۴) $AP^2 = PN \times PM$

(سراسری ریاضی ۹۴)

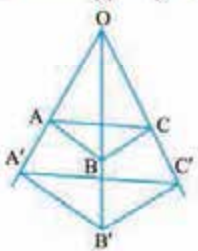
۵۵- در مثلث ABC ($AB = \frac{2}{3} AC$) پاره‌خط ND موازی میانه AM است. نسبت $\frac{AD}{AE}$ کدام است؟

- (۱) $\frac{4}{9}$ (۲) $\frac{5}{9}$
 (۳) $\frac{2}{3}$ (۴) $\frac{4}{5}$

۵۶- در شکل روبه‌رو، $AB \parallel A'B'$ و $BC \parallel B'C'$ است. اگر $\frac{BB'}{OB} = \frac{2}{5}$ باشد، حاصل $\frac{A'C'}{AC}$ کدام است؟ (کانون فرهنگی آموزش ۹۷)

- (۱) $\frac{5}{2}$ (۲) $\frac{5}{3}$
 (۳) $\frac{7}{2}$ (۴) $\frac{7}{5}$

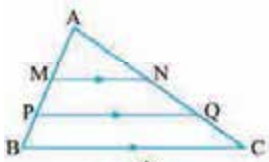

۵۷- در مثلث ABC که در آن $AB = 8$ ، $AC = 10$ و $BC = 12$ است، نقاط D، E، F به ترتیب وسط‌های اضلاع AC، AB و BC هستند. مجموع محیط دو چهارضلعی DECF و DEFB برابر با کدام است؟ (کانون فرهنگی آموزش ۹۷)

- (۱) ۳۰ (۲) ۳۶ (۳) ۴۲ (۴) ۴۸

۵۸- در مثلث ABC نقطه M وسط BC است. نیمسازهای دو زاویه AMB و AMC دو ضلع مثلث را در P و Q قطع می‌کنند. نقطه O محل تلاقی AM و PQ است. OM برابر کدام است؟ (سراسری ریاضی ۹۸)

- (۱) $\frac{1}{4} BC$ (۲) AQ (۳) OA (۴) OP

- (۱) $\frac{AM}{AP} = \frac{AN}{AQ}$ (۲) $\frac{AM}{PB} = \frac{AN}{QC}$
 (۳) $\frac{AM}{AN} = \frac{MB}{NC}$ (۴) $\frac{AM}{MP} = \frac{NQ}{QC}$

۵۹- با توجه به شکل زیر کدام یک از گزینه‌ها نادرست است؟

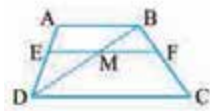
۶۰- در شکل مقابل طول پاره‌خط NC کدام است؟

- (۱) ۵ (۲) ۶ (۳) ۸ (۴) ۱۰

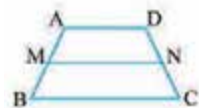
۶۱- در دوزنقه ABCD مطابق شکل، کدام یک از روابط زیر درست است؟ ($EF \parallel AB$)

- (۱) $\frac{MF}{CD} = \frac{ME}{AB}$ (۲) $\frac{BM}{BD} = \frac{AB + MF}{2AB}$
 (۳) $\frac{BM}{BD} = \frac{AB}{EM}$ (۴) $\frac{BM}{BD} = \frac{AB - ME}{AB}$

۶۲- در دوزنقه ABCD وسط‌های اضلاع AB و CD را به هم وصل کرده‌ایم. اگر مساحت چهارضلعی MBCN دو برابر مساحت چهارضلعی AMND باشد، نسبت $\frac{BC}{AD}$ کدام است؟

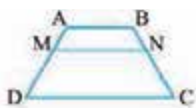
- (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴) ۶

۶۳- در دوزنقه ABCD، نقطه M وسط AB، F وسط BC و E وسط AD است. مساحت دوزنقه چند برابر مساحت مثلث MEF است؟

- (۱) ۴ (۲) ۲ (۳) ۸ (۴) ۶

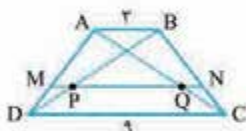

۶۴- در دوزنقه $ABCD$ ، اگر $AB = 3$ ، $DC = 6$ و $\frac{AM}{AD} = \frac{BN}{BC} = \frac{1}{3}$ باشد، آن گاه MN کدام است؟

- (۱) $\frac{13}{4}$ (۲) $\frac{9}{2}$ (۳) ۴ (۴) ۵

۶۵- در دوزنقه $(AB \parallel CD) ABCD$ ، نقطه M طوری روی AD قرار دارد که $\frac{AM}{MD} = \frac{7}{3}$. از نقطه M خطی موازی دو قاعده رسم می‌کنیم تا ساق دیگر را در N و قطرها را در P و Q قطع کند. نسبت $\frac{MP}{NQ}$ کدام است؟

- (۱) $\frac{7}{6}$ (۲) $\frac{3}{7}$ (۳) ۱ (۴) $\frac{7}{3}$

۶۶- در دوزنقه شکل مقابل $\frac{AM}{MD} = \frac{BN}{NC} = 2$ است. اندازه PQ کدام است؟

- (۱) $\frac{11}{2}$ (۲) ۵ (۳) ۶ (۴) $\frac{13}{2}$

۶۷- در دوزنقه‌ای اندازه قاعده‌ها ۹ و ۴ واحد و طول ساق‌ها ۶ و ۵ واحد است. محیط مثلثی که از امتداد ساق‌ها در بیرون دوزنقه تشکیل شود، کدام است؟

- (۱) $11/5$ (۲) $11/6$ (۳) $12/2$ (۴) $12/8$

۶۸- در دوزنقه‌ای قاعده بزرگ دو برابر قاعده کوچک است. خطی موازی قاعده‌ها رسم شده است. اگر بر اثر برخورد آن با قطرها و ساق‌های دوزنقه، سه پاره خط مساوی روی آن ایجاد شده باشد، آن گاه این خط ساق‌های دوزنقه را به چه نسبتی تقسیم می‌کند؟

- (۱) $\frac{1}{2}$ (۲) $\frac{1}{3}$ (۳) $\frac{1}{4}$ (۴) گزینه‌های (۱) و (۳) درست هستند.

۶۹- در دوزنقه $ABCD$ از نقطه O محل برخورد اقطار، خطی موازی قاعده رسم می‌کنیم تا ساق‌های مثلث را در E و F قطع کند. اگر $CD = 4AB$ و $BC = 2AD$ باشد، آن گاه کدام گزینه درست است؟

- (۱) $OE = \frac{1}{3}OF$ (۲) $OE = \frac{1}{2}OF$ (۳) $OE = \frac{2}{3}OF$ (۴) $OE = OF$

۷۰- در یک دوزنقه قائم‌الزاویه اگر از نقطه O محل تلاقی قطرها، خطی موازی قاعده‌ها رسم شود، ساق قائم را در A و ساق مایل را در B قطع می‌کند. نسبت $\frac{OA}{OB}$ چگونه است؟

- (۱) کوچک‌تر از ۱ (۲) مساوی ۱ (۳) بزرگ‌تر از ۱ (۴) متغیر نسبت به اضلاع

۷۱- در دوزنقه $ABCD$ از نقطه O محل برخورد اقطار، خطی موازی قاعده رسم می‌کنیم تا ساق‌های دوزنقه را در M و N قطع کند. اگر برای قاعده‌های AB و CD در دوزنقه داشته باشیم $\frac{1}{AB} + \frac{1}{CD} = a$ ، آن گاه MN کدام است؟

- (۱) $\frac{2}{a}$ (۲) $\frac{1}{a}$ (۳) a (۴) $2a$

سری

۷۲- در مثلث ABC ، میانه‌های نظیر رأس B و رأس C بر هم عمود هستند. اگر طول اضلاع AB و AC به ترتیب ۱۹ و ۲۲ باشد، طول ضلع BC چه قدر است؟

- (۱) ۱۳ (۲) ۱۵ (۳) ۱۷ (۴) ۱۹

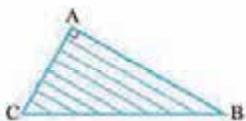

۷۳- در لوزی شکل مقابل، M و N به ترتیب وسط‌های BC و CD هستند. نسبت $\frac{EF}{BD}$ کدام است؟

- (۱) $\frac{1}{2}$ (۲) $\frac{1}{3}$ (۳) $\frac{1}{4}$ (۴) $\frac{3}{5}$

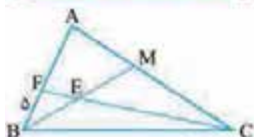
۷۴- ضلع AC از مثلث قائم‌الزاویه ABC به وسیله ۷ نقطه به ۸ قسمت مساوی تقسیم می‌شود. از این نقطه‌ها هفت پاره خط موازی AB رسم می‌شود. در صورتی که $AB = 10$ باشد، مجموع طول‌های هفت پاره خط ایجاد شده کدام است؟

- (۱) ۳۳ (۲) ۳۴ (۳) ۳۵ (۴) ۴۵

۷۵- در شکل روبه‌رو BM میانه و $BE = EM$ است. اگر $BF = 5$ باشد، AB کدام است؟

- (۱) ۱۰ (۲) ۱۲ (۳) ۱۵ (۴) ۲۰

۲۲- گزینه ۱

با توجه به این که BC و DE موازی هستند، سراغ تالس می‌رویم. با نوشتن تالس جزء به کل (تعمیم تالس) داریم:

$$\frac{AE}{AC} = \frac{DE}{BC} \Rightarrow \frac{y}{15} = \frac{4}{12} \Rightarrow y = \frac{15 \times 4}{12} = 5$$

$$x + y = 15 \Rightarrow x + 5 = 15 \Rightarrow x = 10$$

$$x - y = 10 - 5 = 5$$

از طرفی $AC = 15$ است، پس:

بنابراین:

۲۳- گزینه ۱

با توجه به این که دو خط موازی در مثلث داریم، سراغ تالس می‌رویم و چون طول یکی از اضلاع موازی خواسته شده پس

$$\frac{1}{x+1} = \frac{2}{x+4} = \frac{x-1}{BC}$$

$$x + 4 = 2x + 2 \Rightarrow x = 2$$

$$\frac{2}{6} = \frac{1}{BC} \Rightarrow BC = 3$$

تالس جزء به کل (تعمیم تالس) می‌نویسیم.

از طرفین وسطین $\frac{1}{x+1} = \frac{2}{x+4}$ نتیجه می‌گیریم:

اگر $x = 2$ را در $\frac{2}{x+4} = \frac{x-1}{BC}$ جای گذاری کنیم، طول BC به دست می‌آید:

۲۴- گزینه ۱

در این مثلث دو خط موازی داریم پس به سراغ تالس می‌رویم.

$$\frac{x}{4} = \frac{9}{x} \Rightarrow x^2 = 36 \Rightarrow x = 6$$

ابتدا تالس جزء به جزء می‌نویسیم که x به راحتی به دست بیاید:

حال با نوشتن تالس جزء به کل و جای گذاری $x = 6$ ، y را به دست می‌آوریم.

$$\frac{x}{x+4} = \frac{9}{x+9} = \frac{2y-1}{x+2} \Rightarrow \frac{9}{6+9} = \frac{2y-1}{6+2} \Rightarrow \frac{3}{5} = \frac{2y-1}{8} \Rightarrow 2y-1 = \frac{24}{5} \Rightarrow 2y = \frac{29}{5} \Rightarrow y = \frac{29}{10} = 2\frac{9}{10}$$

۲۵- گزینه ۱

BC // DE است، با نوشتن تالس (جزء به کل) در مثلث ABC داریم:

$$\frac{AD}{AB} = \frac{AE}{AC} \Rightarrow \frac{x-1}{2x} = \frac{x+1}{4x} \Rightarrow 4x^2 - 4x = 2x^2 + 2x$$

$$2x^2 - 6x = 0 \Rightarrow 2x(x-3) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x=0 \\ x=3 \end{cases}$$

از آن جا که $x = 3$ شد، پس:

$$AD = 2, \quad BD = 4, \quad BC = 12, \quad AB = 6$$

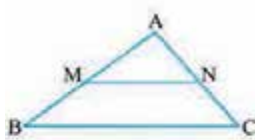
با نوشتن فیثاغورس در مثلث ABC، اندازه پاره خط AC به دست می‌آید.

$$AC^2 = BC^2 - AB^2 \Rightarrow AC^2 = 144 - 36 = 108 \Rightarrow AC = \sqrt{108} = 6\sqrt{3}$$

۲۶- گزینه ۱

در صورتی MN با BC موازی است که روی دو ضلع مثلث، چهار پاره خط با اندازه‌های متناسب ایجاد کند (عکس قضیه

تالس)؛ یعنی یکی از دو حالت زیر باید برقرار باشد تا MN موازی BC باشد.

$$\begin{cases} 1) \frac{AM}{MB} = \frac{AN}{NC} \\ 2) \frac{AM}{AB} = \frac{AN}{AC} = \frac{MN}{BC} \end{cases}$$

۱) $\frac{8}{2} \neq \frac{4}{2}$ پس MN موازی با BC نیست.

۲) $\frac{4}{12} \neq \frac{9}{18}$ پس MN موازی با BC نیست.

۳) با توجه به شکل $AN = 6$ است. $\frac{6}{9} \neq \frac{4}{12}$ نیست پس MN موازی با BC نیست.

۴) $\frac{4}{6} = \frac{6}{9}$ پس BC و MN موازی‌اند.

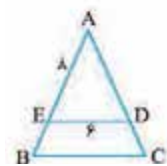
۲۷- گزینه ۱

اگر خاطرتان باشد در درس نامه گفتیم که یکی از صورت‌های پنهانی برای این که بگویند دو خط

موازی است، استفاده از قضیه خطوط موازی و مورب است. چون زوایای \hat{E} و \hat{B} مساوی‌اند پس دو پاره خط ED و BC

موازی‌اند. پس می‌توانیم در این مثلث از تعمیم تالس (جزء به کل) استفاده کنیم.

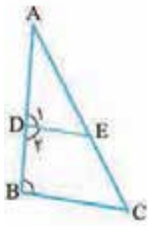
$$\frac{AE}{AB} = \frac{ED}{BC} \Rightarrow \frac{8}{8+BE} = \frac{6}{9} \Rightarrow 72 = 48 + 6BE \Rightarrow 6BE = 24 \Rightarrow BE = 4$$

۲۸- گزینه ۳

در درس‌نامه داشتیم یکی از صورت‌های پنهانی برای این‌که بگویند دو خط موازی‌اند، استفاده از مفهوم دو زاویه مکمل است.

$$\begin{cases} \hat{D}_1 + \hat{D}_r = 180^\circ \\ \hat{B} + \hat{D} = 180^\circ \text{ (فرض مسئله)} \end{cases} \Rightarrow \hat{D}_1 = \hat{B}$$

پس طبق قضیه خطوط موازی و مورب، DE و BC موازی‌اند.

چون نسبت DE به BC در صورت سؤال داده شده $(\frac{DE}{BC} = \frac{3}{4})$ بنابراین از تعمیم تالس (جزء به کل) استفاده می‌کنیم.

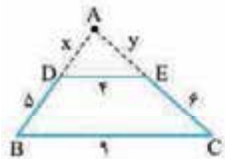
$$DE \parallel BC \Rightarrow \frac{AD}{AB} = \frac{DE}{BC} = \frac{3}{4} \Rightarrow \frac{AD}{20} = \frac{3}{4} \Rightarrow AD = 15$$

$$BD = AB - AD = 20 - 15 = 5$$

در نتیجه:

۲۹- گزینه ۳

شکل دوزنقه را با توجه به اطلاعات مسئله رسم می‌کنیم.

$$\frac{x}{x+6} = \frac{y}{6}$$

DE و BC موازی‌اند. در مثلث ABC تالس جزء به کل می‌نویسیم. داریم:

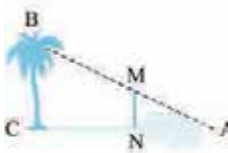
بنابراین:

$$\begin{cases} \frac{x}{x+6} = \frac{y}{6} \Rightarrow 9x = 4x + 20 \Rightarrow 5x = 20 \Rightarrow x = 4 \\ \frac{y}{y+6} = \frac{4}{6} \Rightarrow 9y = 4y + 24 \Rightarrow 5y = 24 \Rightarrow y = \frac{24}{5} = 4.8 \end{cases}$$

$$ADE \text{ مثلث محیط} = x + y + 4 = 4 + 4.8 + 4 = 12.8$$

۳۰- گزینه ۳

اگر شکل را نام‌گذاری کنیم، به وضوح مشخص است که $MN \parallel BC$ است. چون طول

درخت یعنی طول یکی از اضلاع موازی خواسته شده پس تالس جزء به کل می‌نویسیم.

$$\frac{AN}{AC} = \frac{MN}{BC} \Rightarrow \frac{3}{60} = \frac{1}{BC} \Rightarrow BC = \frac{60 \times 1}{3} = 20$$

بنابراین بلندی درخت مورد نظر ۳۰ متر است.

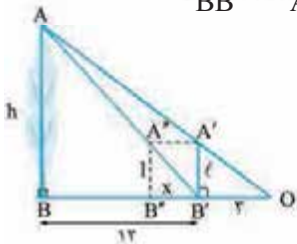
۳۱- گزینه ۳

با استفاده از قضیه تالس در مثلث AOB داریم:

$$A'B' \parallel AB \Rightarrow \frac{OB'}{OB} = \frac{A'B'}{AB} \Rightarrow \frac{3}{15} = \frac{l}{h}$$

$$A''B'' \parallel AB \Rightarrow \frac{B'B''}{BB'} = \frac{A''B''}{AB} \Rightarrow \frac{x}{12} = \frac{l}{h}$$

هم‌چنین با نوشتن تالس در مثلث AB'B خواهیم داشت:

$$\frac{x}{12} = \frac{3}{15} \Rightarrow x = \frac{12}{5} = 2.4$$

از مقایسه طرفین دو تساوی بالا داریم:

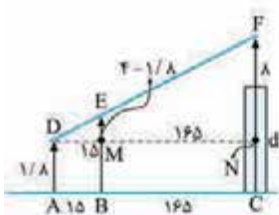
۳۲- گزینه ۳

از نقطه D موازی AC، خطی رسم می‌کنیم تا FC را در N و BE را در M قطع کند.

به وضوح مشخص است که $AD = MB = NC = 1/8$. حال اگر طول برج d باشد، با نوشتن تالس

$$\Delta DNF: ME \parallel NF \Rightarrow \frac{DM}{DN} = \frac{ME}{NF} \Rightarrow \frac{15}{180} = \frac{4 - 1/8}{8 + d - 1/8}$$

$$\Rightarrow \frac{1}{12} = \frac{2/2}{6/2 + d} \Rightarrow 6/2 + d = 26/4 \Rightarrow d = 20/2$$

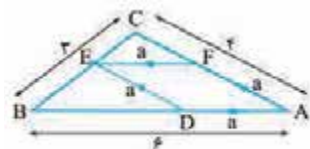
۳۳- گزینه ۳

طبق فرض مسئله چهارضلعی ADEF لوزی است پس اضلاع آن با هم برابرند

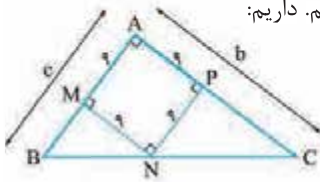
و اضلاع روبه‌رو با هم موازی‌اند. اگر در مثلث ABC، تالس جزء به کل بنویسیم، داریم:

$$\Delta ABC: DE \parallel AC \Rightarrow \frac{BD}{AB} = \frac{DE}{AC} \Rightarrow \frac{6-a}{6} = \frac{a}{4} \Rightarrow 24 - 4a = 6a$$

$$\Rightarrow 10a = 24 \Rightarrow a = 2.4 = AD \Rightarrow AD = \frac{12}{5}$$

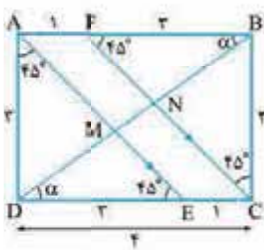
۳۴- **تجزیه** مثلث ABC و مربع مورد نظر سؤال را رسم می کنیم. APNM مربعی به طول ضلع ۹ است. چون اضلاع روبه رو به هم در مربع موازی اند پس $PN \parallel AB$ و $MN \parallel AC$ است. در مثلث ABC، دو بار تالس جزء به کل می نویسیم. داریم:

$$\begin{cases} MN \parallel AC \Rightarrow \frac{MN}{AC} = \frac{BN}{BC} \Rightarrow \frac{9}{b} = \frac{BN}{BC} \\ PN \parallel AB \Rightarrow \frac{PN}{AB} = \frac{CN}{BC} \Rightarrow \frac{9}{c} = \frac{CN}{BC} \end{cases} \Rightarrow \frac{9}{b} + \frac{9}{c} = \frac{BN+CN}{BC} = \frac{BC}{BC} = 1 \Rightarrow \frac{1}{b} + \frac{1}{c} = \frac{1}{9}$$

۳۵- **تجزیه** AD، BH، CE هر سه بر DE عمودند، پس با هم موازی اند، بنابراین در مثلث های ADE و DCE تالس جزء به کل می نویسیم:

$$\begin{cases} \triangle ADE : BH \parallel AD \Rightarrow \frac{b}{a} = \frac{HE}{DE} \\ \triangle DCE : BH \parallel CE \Rightarrow \frac{b}{c} = \frac{DH}{DE} \end{cases} \Rightarrow \frac{b}{a} + \frac{b}{c} = \frac{HE+DH}{DE} = \frac{DE}{DE} = 1 \Rightarrow \frac{1}{a} + \frac{1}{c} = \frac{1}{b}$$

۳۶- **تجزیه** پاره خط های AE و CF نیمساز هستند پس مثلث های ADE و BCF قائم الزامی متساوی الساقین می شوند، بنابراین:

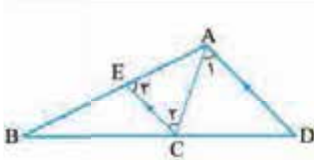
$$\begin{aligned} \triangle BCF : BC = BF = 3 \\ \triangle ADE : AD = DE = 3 \end{aligned}$$

از همزهشت بودن دو مثلث DME و FNB (بنا بر حالت «ز ض ز») می توان نتیجه گرفت: $DM = BN$. اگر در مثلث CDN، تالس جزء به کل بنویسیم، داریم:

$$\triangle CDN : ME \parallel NC : \frac{DM}{DN} = \frac{DE}{DC} \xrightarrow{\text{ترکیب در مخرج}} \frac{DM}{DM+DN} = \frac{DE}{DE+DC} \xrightarrow{DM=BN} \frac{DM}{BD} = \frac{3}{7}$$

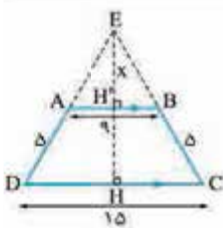
با توجه به قضیه فیثاغورس: $\triangle BCD : BD^2 = BC^2 + CD^2 \Rightarrow BD^2 = 3^2 + 4^2 = 25 \Rightarrow BD = 5$

$$\frac{DM}{BD} = \frac{3}{7} \xrightarrow{BD=5} \frac{DM}{5} = \frac{3}{7} \Rightarrow DM = \frac{15}{7}, MN = BD - 2DM = 5 - \frac{30}{7} = \frac{5}{7}$$

۳۷- **تجزیه** AC خط مورب است و چون \hat{A}_1 و \hat{C}_1 برابرند پس AD و EC موازی اند. با توجه به این که سؤال از ما $\frac{BD}{CD}$ (کل به جزء) خواسته، از شکل سوم تالس (یعنی جزء پایین مثلث به کل) استفاده می کنیم. از طرفی چون $\hat{C}_1 = \hat{E}_1$ پس مثلث AEC متساوی الساقین است و AC و AE هر دو برابر ۶ هستند، بنابراین با نوشتن تالس جزء به کل داریم:

$$\frac{CD}{BD} = \frac{AE}{AB} \xrightarrow{AE=6} \frac{CD}{BD} = \frac{6}{15} = \frac{2}{5} \Rightarrow \frac{BD}{CD} = \frac{5}{2}$$

۳۸- **تجزیه** ابتدا دوزنقه و نقاط را نام گذاری می کنیم. در مثلث ECD خطوط AB و CD موازی اند، با نوشتن تالس جزء به کل داریم:

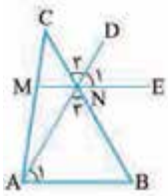
$$\triangle ECD : AB \parallel CD \Rightarrow \frac{AE}{DE} = \frac{AB}{CD} \Rightarrow \frac{AE}{AE+5} = \frac{9}{15} \Rightarrow 6AE = 45 \Rightarrow AE = 7.5$$

مثلث EAB متساوی الساقین است ($\hat{A} = \hat{B}$) بنابراین ارتفاع وارد بر قاعده AB حکم میانه را نیز دارد.

پس: $AH' = \frac{AB}{2} = \frac{9}{2} = 4.5$. حال طبق قضیه فیثاغورس داریم:

$$\triangle EAH' : AE^2 = EH'^2 + AH'^2 \Rightarrow (7.5)^2 = x^2 + (4.5)^2 \Rightarrow 56.25 = x^2 + 20.25 \Rightarrow x^2 = 36 \Rightarrow x = 6$$

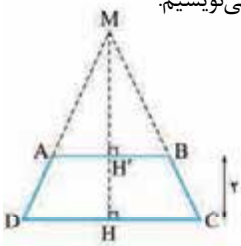
۳۹- گزینه ۲ با نام گذاری زوایا داریم:

$ME \parallel AB$ و $AD \perp BC \Rightarrow \hat{A}_1 = \hat{N}_1$
 AD نیمساز $\Rightarrow \hat{N}_1 = \hat{N}_2$
 $\hat{N}_2 = \hat{N}_3$ متقابل به رأس
 $\Rightarrow \hat{A}_1 = \hat{N}_3 \Rightarrow$ مثلث ANB متساوی الساقین است $\Rightarrow AB = BN = ۱۰$
 حالا در مثلث ABC تالس جزء به کل می نویسیم:

$$MN \parallel AB \Rightarrow \frac{CN}{CB} = \frac{MN}{AB} \Rightarrow \frac{CN}{CN+NB} = \frac{4}{10} \Rightarrow \frac{CN}{CN+10} = \frac{4}{10} \xrightarrow{\text{تفاضل در مخرج}} \frac{CN}{10} = \frac{4}{6} \Rightarrow CN = \frac{40}{6} = \frac{20}{3}$$

۴۰- گزینه ۲ $HH' = 2$. حالا در مثلث های MDH و MDC تالس جزء به کل می نویسیم:

$$\begin{cases} \Delta MDH : AH' \parallel DH \Rightarrow \frac{MH'}{MH} = \frac{MA}{MD} \\ \Delta MDC : AB \parallel DC \Rightarrow \frac{AB}{DC} = \frac{MA}{MD} \end{cases} \Rightarrow \frac{MH'}{MH} = \frac{AB}{DC} = \frac{6}{9} \Rightarrow \frac{MH - HH'}{MH} = \frac{6}{9}$$

$$\Rightarrow \frac{MH - 2}{MH} = \frac{2}{3} \Rightarrow 3MH - 6 = 2MH \Rightarrow MH = 6$$

۴۱- گزینه ۲ در مثلث ADC چون MO و DC هر دو بر AC عمودند پس با هم موازی اند. با نوشتن تالس جزء به کل در مثلث

$$\frac{DM}{AD} = \frac{CO}{AC} = \frac{2}{3}$$

ADC خواهیم داشت:

در مثلث ABC نیز اگر تالس جزء به کل بنویسیم داریم:

$$\frac{CO}{AC} = \frac{NB}{AB} = \frac{2}{3} \Rightarrow \frac{4}{AB} = \frac{2}{3} \Rightarrow AB = 6 \Rightarrow AN = AB - NB = 6 - 4 = 2$$

$$\frac{AN}{AB} = \frac{ON}{BC} \Rightarrow \frac{2}{6} = \frac{ON}{6} \Rightarrow ON = 2$$

حالا که طول AN و ON را داریم مساحت مثلث OAN به راحتی به دست می آید.

$$S_{OAN} = \frac{1}{2} \times AN \times ON = \frac{1}{2} \times 2 \times 2 = 2$$

۴۲- گزینه ۲ در مثلث های OBD و OED ، خطوط موازی داریم. با نوشتن تالس جزء به جزء در دو مثلث فوق به جواب سؤال می رسیم.

$$\Delta OED : BC \parallel ED \Rightarrow \frac{OC}{CD} = \frac{OB}{BE} \quad (2) \quad \Delta OBD : AC \parallel BD \Rightarrow \frac{OC}{CD} = \frac{OA}{AB} \quad (1)$$

طرف اول دو رابطه (۱) و (۲) یکی است، بنابراین طرف های دوم نیز با هم برابرند. $BE = \frac{40}{3} = 13\frac{1}{3}$

$$\frac{OA}{AB} = \frac{OB}{BE} \Rightarrow \frac{3}{5} = \frac{3+5}{BE} \Rightarrow BE = \frac{40}{3} = 13\frac{1}{3}$$

۴۳- گزینه ۲ با استفاده از قضیه تالس در مثلث های ABC و ANB داریم:

$$\begin{cases} \Delta ANB : DE \parallel BN \Rightarrow \frac{AE}{AN} = \frac{AD}{AB} \\ \Delta ABC : DN \parallel BC \Rightarrow \frac{AN}{AC} = \frac{AD}{AB} \end{cases} \Rightarrow \frac{AE}{AN} = \frac{AN}{AC}$$

$$\Rightarrow AN^2 = AE \times AC \xrightarrow{\frac{AE=4, EN=6}{AN=AE+EN}} 10^2 = 4 \times AC \Rightarrow AC = \frac{100}{4} = 25$$

می توانستیم از مثال حل شده در درس نامه کمک بگیریم و خیلی سریع بگوییم در این مثلث با دو جفت خط موازی سروکار داریم پس AN

$$AN^2 = AE \times AC \xrightarrow{\frac{AE=4, EN=6}{AN=AE+EN}} 10^2 = 4 \times AC \Rightarrow AC = 25$$

واسطه هندسی AE و AC است؛ یعنی:

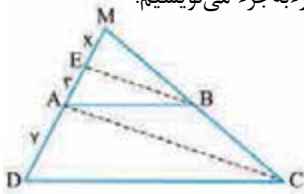
۴۴- گزینه ۲ در مثلث داده شده دو جفت خط موازی داریم. واضح است که AC واسطه هندسی AB و AD است، بنابراین:

$$AC^2 = AB \times AD \Rightarrow (5+3)^2 = 5 \times AD \Rightarrow AD = \frac{64}{5} = 12\frac{8}{5}$$

$$CD = AD - AC = 12\frac{8}{5} - 8 = 4\frac{8}{5}$$

در نتیجه داریم:

با توجه به این که $AB \parallel CD$ و $BE \parallel AC$ ، در دو مثلث AMC و MDC تالس جزء به جزء می نویسیم.

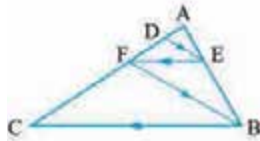

$$\left. \begin{array}{l} \Delta AMC : BE \parallel AC \Rightarrow \frac{ME}{AE} = \frac{MB}{BC} \\ \Delta MDC : AB \parallel CD \Rightarrow \frac{MA}{AD} = \frac{MB}{BC} \end{array} \right\} \Rightarrow \frac{ME}{AE} = \frac{MA}{AD} \Rightarrow \frac{x}{3} = \frac{x+3}{7}$$

$$\Rightarrow 7x = 3x + 9 \Rightarrow 4x = 9 \Rightarrow x = 2/25$$

$$MD = ME + AE + AD = 2/25 + 3 + 7 = 12/25$$

در این مثلث دو جفت خط موازی داریم، پس بدون نوشتن تالس می گوییم AF واسطه هندسی AD و AC است یعنی:

$$AF^2 = AD \times AC \quad \frac{AD=3, DF=6}{AF=AD+DF} \rightarrow 9^2 = 3 \times AC \Rightarrow AC = 27$$

سؤال از ما $\frac{BC}{EF}$ را خواسته، اگر در مثلث ABC تعمیم تالس (جزء به کل) بنویسیم داریم:

$$\Delta ABC : EF \parallel BC \xrightarrow{\text{تالس}} \frac{AF}{AC} = \frac{EF}{BC} \Rightarrow \frac{9}{27} = \frac{EF}{BC}$$

$$\frac{EF}{BC} = \frac{1}{3} \Rightarrow \frac{BC}{EF} = \frac{3}{1}$$

در دو مثلث AMB و AMC تالس جزء به کل می نویسیم. داریم:

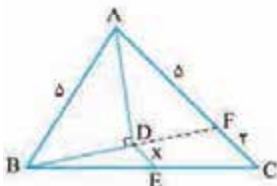
$$\left. \begin{array}{l} \Delta AMB : A'B' \parallel AB \Rightarrow \frac{MB'}{MB} = \frac{MA'}{MA} \\ \Delta AMC : A'C' \parallel AC \Rightarrow \frac{MC'}{MC} = \frac{MA'}{MA} \end{array} \right\} \Rightarrow \frac{MB'}{MB} = \frac{MC'}{MC} \xrightarrow[\text{MB=MC}]{\text{میانۀ AM}} MB' = MC'$$

بنابراین یاد گرفتیم که از هر نقطه دلخواه مانند A' بر روی میانه، اگر خطوطی موازی دو ضلع رسم کنیم، همواره $A'M$ میانه مثلث $A'B'C'$ خواهد بود، پس در مورد AA' نمی توان اظهار نظر کرد و هر اندازه ای می تواند به خود اختصاص دهد.

امتداد BD ، ضلع AC را در F قطع می کند. در مثلث ABF ، AD نیمساز و ارتفاع است. پس مثلث ABF متساوی الساقین

است و $AB = AF = 5$ و در نتیجه $FC = 7 - 5 = 2$ است.

با نوشتن تالس (جزء به کل) در مثلث BFC داریم:

$$DE \parallel FC \Rightarrow \frac{BD}{BF} = \frac{DE}{FC} \Rightarrow \frac{1}{2} = \frac{x}{2} \Rightarrow x = 1$$

از نقطه M خطی موازی BE رسم می کنیم تا ضلع AC را در F قطع کند.

$$\begin{cases} AP = PM \\ BM = CM \end{cases}$$

P وسط AM و M وسط BC است، پس:

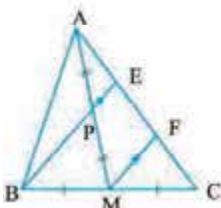
با نوشتن تالس در مثلث های AMF و CBE داریم:

$$\Delta AMF : PE \parallel MF \Rightarrow \frac{AE}{EF} = \frac{AP}{PM} \xrightarrow{AP=PM} AE = EF \quad (1)$$

$$\Delta CBE : MF \parallel BE \Rightarrow \frac{CF}{FE} = \frac{CM}{MB} \xrightarrow{BM=CM} CF = EF \quad (2)$$

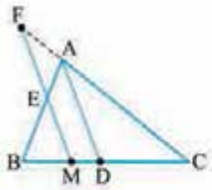
حالا در یک قدمی پاسخ هستیم!

$$\frac{AE}{CE} = \frac{AE}{CF + FE} \xrightarrow{(2), (1)} \frac{AE}{CE} = \frac{AE}{2AE} = \frac{1}{2}$$

۵۰- گزینه ۳۳

ابتدا شکل را براساس داده‌های مسئله رسم می‌کنیم. در دو مثلث BAD و CMF خطوط

$$\triangle BAD : ME \parallel AD : \frac{BM}{BD} = \frac{ME}{AD}$$

$$\triangle CMF : MF \parallel AD : \frac{CD}{CM} = \frac{AD}{MF}$$

$$\xrightarrow[\text{میانۀ AD}]{BD=DC} \begin{cases} \frac{BM}{BD} = \frac{ME}{AD} \\ \frac{CM}{BD} = \frac{MF}{AD} \end{cases} \rightarrow \frac{ME + MF}{AD} = \frac{BM + CM}{BD} = \frac{2BD}{BD} = 2$$

$$ME + MF = 2AD \text{ یا } \frac{ME + MF}{AD} = 2$$

بنابراین:

۵۱- گزینه ۳۱

با توجه به این که $\frac{BD}{BC} = \frac{1}{4}$ و $\frac{AE}{AD} = \frac{1}{4}$ است، با فرض $BD = y$ و $AE = x$ داریم: $ED = 3x$ و $DC = 3y$. در

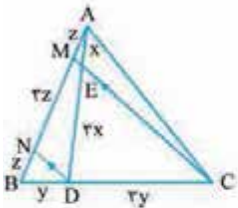
$$\frac{AM}{MN} = \frac{AE}{ED} = \frac{1}{3}$$

مثلث AND، $EM \parallel DN$ است، با نوشتن تالس جزء به جزء در این مثلث خواهیم داشت:

اگر فرض کنیم $AM = z$ ، واضح است که $MN = 3z$.

در مثلث BCM، $DN \parallel CM$ است، با نوشتن تالس جزء به جزء داریم:

$$\frac{BN}{NM} = \frac{BD}{DC} = \frac{1}{3} \Rightarrow \frac{BN}{3z} = \frac{1}{3} \Rightarrow BN = z$$

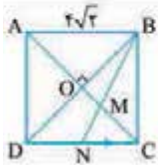

$$\frac{AB}{AM} = \frac{z + 3z + z}{z} = \frac{5z}{z} = 5$$

شاید باور نکنید! ولی در یک قدمی پاسخ هستیم.

۵۲- گزینه ۳۳

ابتدا سعی می‌کنیم شکل سؤال را رسم کنیم.

اگر در شکلی دو یا چند خط موازی دیدیم یاد تالس می‌افتیم. پروانه یا دو خط موازی هم باید ما را یاد مرحوم تالس بیندازد!

در مربعی که رسم کردیم یک پروانه با دو خط موازی داریم. با نوشتن تالس خواهیم داشت (دقت داریم که $AB = DC$ است و N وسط DC است):

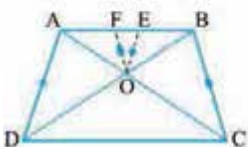
$$\frac{MC}{AM} = \frac{NC}{AB} \Rightarrow \frac{MC}{AM} = \frac{NC}{2NC} = \frac{1}{2} \Rightarrow \begin{cases} MC = \frac{1}{3} AC \\ AM = \frac{2}{3} AC \end{cases}$$

از طرفی AC قطر مربع است پس $AC = \sqrt{2} \times 4\sqrt{2} = 8$ ، در نتیجه $AO = OC = 4$ و در انتها داریم:

$$MO = OC - MC = 4 - \frac{8}{3} = \frac{4}{3}$$

۵۳- گزینه ۳۱

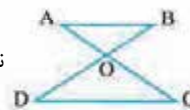
در مثلث‌های ABC و ABD خطوط موازی داریم. می‌توانیم تالس جزء به کل بنویسیم.

$$\triangle ABD : OE \parallel AD \Rightarrow \frac{AE}{AB} = \frac{OD}{DB} \quad (2) \quad \triangle ABC : OF \parallel BC \Rightarrow \frac{BF}{AB} = \frac{OC}{AC} \quad (1)$$

نیز می‌توانیم تالس بنویسیم (زیرا AB و DC قاعده‌های ذوزنقه هستند و موازی‌اند).

$$\frac{OA}{AC} = \frac{OB}{DB}$$

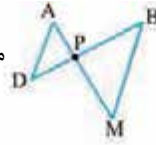

اما باید دقت کنیم در پروانه

از این جا نتیجه می‌گیریم طرف دوم روابط (1) و (2) برابرند، پس طرف‌های اول نیز برابرند. یعنی:

$$\frac{BF}{AB} = \frac{AE}{AB} \Rightarrow BF = AE \Rightarrow \frac{AE}{FB} = 1$$

در مثلث ABC و پروانه می توانیم تالس بنویسیم.

$$\left. \begin{aligned} NC \parallel AB &\Rightarrow \frac{AN}{AM} = \frac{BC}{BM} \\ AD \parallel BM &\Rightarrow \frac{AP}{PM} = \frac{AD}{BM} \end{aligned} \right\} \xrightarrow{AD=BC} \frac{AN}{AM} = \frac{AP}{PM}$$

اگر به جای AM، AP + PM، جای گذاری کنیم (این کار را کردیم که بتوانیم از طرفین وسطین کردن کسرها AP² بسازیم) داریم:

$$\frac{AN}{AP + PM} = \frac{AP}{PM} \Rightarrow AP^2 + AP \times PM = AN \times PM$$

$$\Rightarrow AP^2 = AN \times PM - AP \times PM \Rightarrow AP^2 = (AN - AP) \times PM = PN \times PM$$

اگر به شکل دقت کنیم AM و DN موازی اند و می توانیم در مثلث های AMC و BDN تالس بنویسیم.

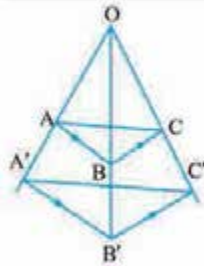
$$\triangle BDN : AM \parallel DN \xrightarrow{\text{تالس جزء به جزء}} \frac{AD}{AB} = \frac{MN}{BM}$$

$$\triangle AMC : EN \parallel AM \xrightarrow{\text{تالس جزء به کل}} \frac{AE}{AC} = \frac{MN}{MC}$$

از تقسیم دو رابطه بالا داریم (دقت داریم MB = MC):

$$\frac{\frac{AD}{AB}}{\frac{AE}{AC}} = \frac{\frac{MN}{BM}}{\frac{MN}{MC}} \Rightarrow \frac{AD \times AC}{AB \times AE} = \frac{MC}{BM} = 1 \Rightarrow \frac{AD}{AE} \times \frac{AC}{AB} = 1 \Rightarrow \frac{AD}{AE} = \frac{AB}{AC} = \frac{2}{3}$$

با نوشتن تالس در مثلث های A'OB' و B'OC' داریم:

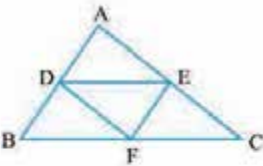

$$\left\{ \begin{aligned} AB \parallel A'B' &\Rightarrow \frac{OA}{OA'} = \frac{OB}{OB'} \\ BC \parallel B'C' &\Rightarrow \frac{OC}{OC'} = \frac{OB}{OB'} \end{aligned} \right. \xrightarrow{\text{عکس تالس}} AC \parallel A'C'$$

$$\frac{BB'}{OB} = \frac{2}{5} \Rightarrow \frac{OB}{BB'} = \frac{5}{2} \Rightarrow \frac{OB}{OB'} = \frac{5}{7}$$

$$AC \parallel A'C' \Rightarrow \frac{AC}{A'C'} = \frac{OA}{OA'} = \frac{OB}{OB'} = \frac{5}{7} \Rightarrow \frac{A'C'}{AC} = \frac{7}{5}$$

با توجه به رابطه $\frac{AD}{DB} = \frac{AE}{EC} = \frac{BF}{FC} = 1$ و براساس **عکس قضیه تالس**، واضح است که $DE \parallel BC$ ، $DF \parallel AC$ و $EF \parallel AB$ و در نتیجه چهارضلعی های DEFB و DECF، هر دو متوازی الاضلاع هستند.

$$\text{محیط DEFB} = 2BF + 2BD = BC + AB = 12 + 8 = 20$$

$$\text{محیط DECF} = 2FC + 2EC = BC + AC = 12 + 10 = 22$$

بنابراین مجموع محیط های این دو چهارضلعی برابر با ۴۲ است.

نیمساز هر زاویه داخلی مثلث، ضلع مقابل را به نسبت دو ضلع دیگر تقسیم می کند.

$$MP \text{ نیمساز } \hat{M} \text{ در مثلث } AMB \Rightarrow \frac{AP}{PB} = \frac{AM}{BM} \quad (1)$$

$$MQ \text{ نیمساز } \hat{M} \text{ در مثلث } AMC \Rightarrow \frac{AQ}{QC} = \frac{AM}{CM} \quad (2)$$

$$M \text{ وسط } BC \Rightarrow BM = CM \quad (3)$$

$$(1), (2), (3) \Rightarrow \frac{AP}{PB} = \frac{AQ}{QC} \xrightarrow{\text{عکس تالس}} PQ \parallel BC$$

چون M میانه است، پس AO نیز میانه APQ است و O وسط PQ می باشد. اما $\alpha + \beta = 90^\circ$ پس PMQ در رأس M قائم الزویه است و چون

$$OM = \frac{1}{2} PQ = OP$$

OM میانه نظیر وتر است، پس:

با سه خط موازی سروکار داریم. این سه خط موازی روی اضلاع AB و AC قطعات متناسب ایجاد می کنند، یعنی:

$$\triangle ABC : MN \parallel PQ \parallel BC \Leftrightarrow \frac{AM}{AN} = \frac{MP}{NQ} = \frac{BP}{QC}$$

۶۰- گزینه ۳

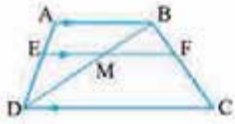
با توجه به این که با چند خط موازی سروکار داریم از حالت کلی تالس استفاده می‌کنیم.

$$\frac{AD}{AE} = \frac{MB}{NC} \Rightarrow \frac{AD}{MB} = \frac{AE}{NC} \Rightarrow \frac{2/5}{5} = \frac{3}{NC} \Rightarrow NC = \frac{3 \times 5}{2/5} = 6$$

می‌توانستیم بگوییم ۵ دو برابر ۲/۵ است پس NC هم باید دو برابر ۳ یعنی ۶ باشد.

۶۱- گزینه ۳

چون $EF \parallel AB$ است پس EM نیز با AB موازی است. اگر در مثلث ABD، تالس جزء به کل بنویسیم، داریم:

$$\Delta ABD : ME \parallel AB \Rightarrow \frac{MD}{BD} = \frac{ME}{AB}$$

$$\xrightarrow{\text{تفصیل در صورت}} \frac{BD - MD}{BD} = \frac{AB - ME}{AB} \Rightarrow \frac{BM}{BD} = \frac{AB - ME}{AB}$$

پس ۴ درست است.

۶۲- گزینه ۳

پاره‌خطی که وسط اضلاع دوزنقه را به هم وصل می‌کند با دو قاعده دوزنقه موازی است. در دوزنقه ABCD با سه خط موازی

سروکار داریم بنابراین با توجه به حالت کلی قضیه تالس، اجزای ایجاد شده روی دو ضلع دوزنقه متناسبند ($\frac{AM}{MB} = \frac{DN}{NC}$). بنابراین از روی شکل کاملاً مشخص است که ارتفاع دوزنقه‌های MBCN و AMND برابر است، پس نسبت مساحت‌ها برابر نسبت مجموع قاعده هر مثلث است.

$$\frac{S_{MBCN}}{S_{AMND}} = \frac{\frac{MN + BC}{2}}{\frac{AD + MN}{2}} = \frac{\frac{AD + BC}{2} + BC}{\frac{AD + BC}{2} + AD} = \frac{AD + 3BC}{BC + 3AD} \xrightarrow{\text{فرض}} \frac{AD + 3BC}{BC + 3AD} = 2$$

$$\Rightarrow AD + 3BC = 2BC + 6AD \Rightarrow BC = 5AD \Rightarrow \frac{BC}{AD} = 5$$

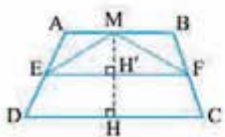
۶۳- گزینه ۳

اگر وسط اضلاع دوزنقه را به هم وصل کنیم، AB، EF و DC دوبه‌دو با هم موازی‌اند، بنابراین براساس حالت کلی تالس

$$\frac{AE}{BF} = \frac{ED}{FC}, \frac{AE}{ED} = \frac{BF}{FC}$$

اجزای ایجاد شده روی دو ضلع متناسب‌اند.

همان‌طور که از شکل نیز مشخص است می‌توان نتیجه گرفت ارتفاع مثلث EMF نصف ارتفاع دوزنقه ABCD است. یعنی $MH = 2MH'$ ، بنابراین:

$$\frac{S_{\text{دوزنقه}}}{S_{\text{مثلث}}} = \frac{\frac{MH \times (AB + DC)}{2}}{\frac{MH' \times EF}{2}} = \frac{MH \times EF}{MH' \times EF} = \frac{2MH' \times EF}{MH' \times EF} = 4$$

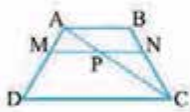
می‌دانستیم که طول پاره‌خطی که وسط‌های دو ضلع دوزنقه را به هم وصل می‌کند برابر با میانگین طول‌های دو قاعده دوزنقه است، یعنی:

$$EF = \frac{AB + DC}{2}$$

۶۴- گزینه ۳

چون $\frac{AM}{AD} = \frac{BN}{BC} = \frac{1}{3}$ یعنی MN موازی با قاعده‌های دوزنقه رسم شده و AB، MN و DC دوبه‌دو موازی‌اند.

از A به C وصل می‌کنیم تا MN را در P قطع کند. با استفاده از تعمیم تالس (جزء به کل) در دو مثلث ABC و ACD داریم:

$$\begin{cases} \Delta ACD : MP \parallel DC \Rightarrow \frac{MP}{DC} = \frac{AM}{AD} = \frac{1}{3} \Rightarrow MP = \frac{DC}{3} = 2 \\ \Delta ABC : PN \parallel AB \Rightarrow \frac{PN}{AB} = \frac{NC}{BC} = \frac{2}{3} \Rightarrow PN = \frac{2}{3} AB = 2 \end{cases}$$

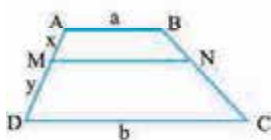
$$MN = MP + PN = 4$$

به این ترتیب:

دوستان

بد نیست یاد بگیرید!

اگر MN موازی اضلاع دوزنقه باشد آن‌گاه:

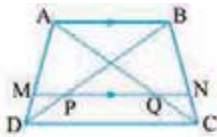
$$MN = \frac{ay + bx}{x + y}$$

مسئله گفته $\frac{AM}{AD} = \frac{1}{3}$ است، فرض کنیم $AM = 1$ و $MD = 2$ باشد.

$$MN = \frac{2 \times 2 + 6 \times 1}{1 + 2} = \frac{12}{3} = 4$$

پس:

AB, MN و DC موازی‌اند. با استفاده از حالت کلی تالس داریم:

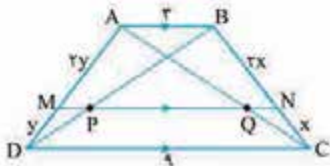
$$\frac{AM}{MD} = \frac{BN}{NC} = \frac{1}{3} \Rightarrow \frac{MD}{AD} = \frac{NC}{BC}$$

اگر در دو مثلث ABC و ADB، تعمیم تالس (جزء به کل) بنویسیم، داریم:

$$\begin{cases} \triangle ABC: NQ \parallel AB \Rightarrow \frac{QN}{AB} = \frac{CN}{CB} \\ \triangle ADB: MP \parallel AB \Rightarrow \frac{MP}{AB} = \frac{MD}{DA} \end{cases} \Rightarrow \frac{NQ}{AB} = \frac{MP}{AB} \Rightarrow NQ = MP$$

در دوزنقه ABCD (شکل بالا)، با فرض $MN \parallel AB \parallel DC$ ، بدون توجه به جایگاه M و N همواره داریم: $MP = NQ$.

چون $\frac{AM}{MD} = \frac{BN}{NC} = 2$ یعنی MN موازی با قاعده‌های دوزنقه رسم شده که

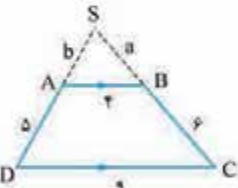

اجزای اضلاع دوزنقه متناسب شده‌اند. بنابراین AB, MN و BC دوه‌دو موازی‌اند. در مثلث‌های ABC و BDC، تعمیم تالس (جزء به کل) می‌نویسیم، داریم:

$$\begin{cases} \triangle BDC: PN \parallel DC \Rightarrow \frac{PN}{DC} = \frac{BN}{BC} = \frac{2}{3} \Rightarrow \frac{PN}{9} = \frac{2}{3} \Rightarrow PN = 6 \\ \triangle ABC: QN \parallel AB \Rightarrow \frac{QN}{AB} = \frac{NC}{BC} = \frac{1}{3} \Rightarrow \frac{QN}{3} = \frac{1}{3} \Rightarrow QN = 1 \end{cases} \Rightarrow PQ = PN - QN = 5$$

مطابق شکل، ساق‌های دوزنقه ABCD به طول اضلاع $AB = 4$ ، $CD = 9$ و

$AD = 5$ و $BC = 6$ را امتداد می‌دهیم تا همدیگر را در S قطع کنند.

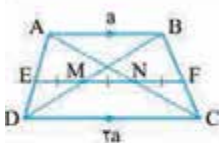
با نوشتن تالس (جزء به کل) در مثلث ABC داریم:

$$AB \parallel CD \Rightarrow \frac{SA}{SD} = \frac{SB}{SC} = \frac{AB}{CD} \Rightarrow \frac{b}{b+5} = \frac{a}{a+6} = \frac{4}{9}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} \frac{b}{b+5} = \frac{4}{9} \Rightarrow 9b = 4b + 20 \Rightarrow b = 4 \\ \frac{a}{a+6} = \frac{4}{9} \Rightarrow 9a = 4a + 24 \Rightarrow a = 4/8 \end{cases}$$

$$SAB \text{ محیط مثلث} = 4 + 4/8 + 4 = 12/8$$

فرض کنیم EF موازی دو قاعده باشد و $EM = MN = NF$. برابری $EM = NF$ همیشه

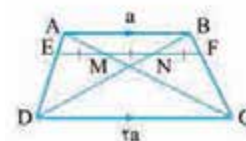
برقرار است. (در دوزنقه ABCD، با فرض $MN \parallel AB \parallel DC$ ، بدون توجه به جایگاه M و N همواره $EM = NF$).

پس باید ببینیم که $EM = MN$ چه زمانی رخ می‌دهد. فرض کنید $\frac{AE}{ED} = k$ ، در این صورت با نوشتن تعمیم تالس در دو مثلث ADC و ABD خواهیم داشت:

$$\begin{cases} \triangle ADC: EN \parallel DC \Rightarrow \frac{EN}{DC} = \frac{AE}{AD} = \frac{k}{k+1} \Rightarrow EN = \frac{k}{k+1} \times 2a \\ \triangle ABD: EM \parallel AB \Rightarrow \frac{EM}{AB} = \frac{ED}{AD} = \frac{1}{k+1} \Rightarrow EM = \frac{1}{k+1} \times a \end{cases} \xrightarrow{EN=EM} \frac{k}{k+1} \times 2a = 2 \times \frac{1}{k+1} \times a \Rightarrow k = 1$$

یعنی $\frac{AE}{ED} = 1$ و پاره‌خط EF ساق‌ها را به نسبت 1 قطع می‌کند اما این پایان کار نیست، زیرا حالت دیگری

نیز وجود دارد که در شکل مقابل می‌بینید. با فرض $\frac{AE}{ED} = k$ و با راهی دقیقاً مشابه حالت قبل داریم:

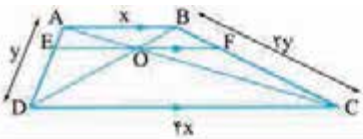

$$\begin{cases} \triangle ADC: EM \parallel DC \Rightarrow \frac{EM}{DC} = \frac{AE}{AD} = \frac{k}{k+1} \Rightarrow EM = \frac{k}{k+1} \times 2a \\ \triangle ADB: EN \parallel AB \Rightarrow \frac{EN}{AB} = \frac{ED}{AD} = \frac{1}{k+1} \Rightarrow EN = \frac{1}{k+1} \times a \end{cases} \xrightarrow{EN=EM} \frac{1}{k+1} \times a = 2 \times \frac{k}{k+1} \times 2a \Rightarrow k = \frac{1}{4}$$

بنابراین در این حالت، پاره‌خط EF ساق‌ها را به نسبت 1/4 قطع می‌کند.

۶۹- گزینه ۴

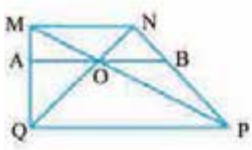
اگر در هر دوزنقه‌ای از محل برخورد اقطار خطوطی موازی قاعده‌ها رسم کنیم، همواره دو پاره‌خط ایجاد شده با هم برابر است.

$OE = OF$

۷۰- گزینه ۴ بد نیست بدانید!

در دوزنقه، تالس برقرار است، یعنی داریم:

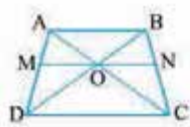

$$\begin{cases} \textcircled{1} \frac{MA}{AQ} = \frac{NB}{BP} \\ \textcircled{2} \frac{MA}{MQ} = \frac{NB}{NP}, \frac{QA}{QM} = \frac{PB}{PN} \end{cases}$$

با نوشتن تالس جزء به کل در دو مثلث QMN و PMN و تقسیم دو رابطه به جواب می‌رسیم.

$$\left. \begin{matrix} \frac{OA}{MN} = \frac{AQ}{QM} \\ \frac{OB}{MN} = \frac{BP}{PN} \end{matrix} \right\} \div \Rightarrow \frac{OA}{OB} = \frac{AQ}{QM} \times \frac{PN}{BP} \Rightarrow \frac{OA}{OB} = 1$$

۷۱- گزینه ۴ در دوزنقه، اگر از محل برخورد قطرهای، خطی موازی دو قاعده رسم شود تا ساق‌های دوزنقه را در نقاط M و N قطع کند، آن‌گاه دو نتیجه جالب دارد:

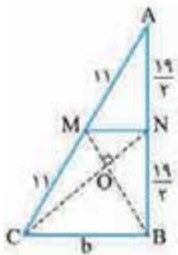

- ① $OM = ON$
- ② $\frac{2}{MN} = \frac{1}{AB} + \frac{1}{DC}$ (با نوشتن دو تالس به راحتی به دست می‌آید)

$$\frac{2}{MN} = \frac{1}{AB} + \frac{1}{DC} \Rightarrow \frac{2}{MN} = a \Rightarrow MN = \frac{2}{a}$$

بنابراین:

۷۲- گزینه ۴ M و N وسط اضلاع AB و AC هستند.

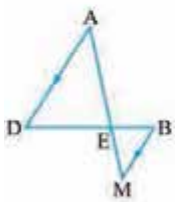
$$\frac{AM}{AC} = \frac{AN}{AB} = \frac{1}{2} \xrightarrow{\text{عکس تالس}} MN \parallel BC \xrightarrow{\text{تالس}} \frac{MN}{BC} = \frac{1}{2} \Rightarrow MN = \frac{1}{2} BC = \frac{b}{2}$$

در مثلث‌های $\triangle COB$ و $\triangle MON$ فیثاغورس می‌نویسیم و طرفین رابطه‌ها را با هم جمع می‌کنیم.

$$\left. \begin{matrix} \triangle COB: b^2 = OC^2 + OB^2 \\ \triangle MON: (\frac{b}{2})^2 = OM^2 + ON^2 \end{matrix} \right\} \xrightarrow{+} b^2 + \frac{b^2}{4} = (OM^2 + OC^2) + (OB^2 + ON^2)$$

$$\Rightarrow \frac{5b^2}{4} = 11^2 + (\frac{19}{2})^2 \Rightarrow \frac{5b^2}{4} = \frac{22^2 + 19^2}{4} \Rightarrow b^2 = \frac{22^2 + 19^2}{5} \Rightarrow b = \sqrt{\frac{22^2 + 19^2}{5}} = 13$$

۷۳- گزینه ۴ M را به N وصل می‌کنیم، چون M و N وسط BC و CD هستند.

هستند و $\frac{CN}{ND} = \frac{CM}{MB} = 1$ است، پس طبق عکس قضیه تالس، MN و BD موازی هستند.

چون ABCD لوزی است پس BM و AD موازی هستند و می‌توانیم در شکل تالس بنویسیم.

$$BM \parallel AD \Rightarrow \frac{AE}{EM} = \frac{AD}{BM} = 2 \Rightarrow \frac{AE}{AM} = \frac{2}{3}$$

$$\triangle AMN: EF \parallel MN \Rightarrow \frac{EF}{MN} = \frac{AE}{AM} = \frac{2}{3} \Rightarrow EF = \frac{2}{3} MN$$

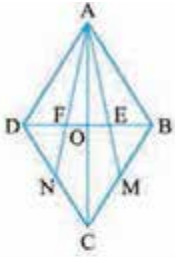
$$\triangle DBC: MN \parallel BD \Rightarrow \frac{MN}{BD} = \frac{CM}{CB} = \frac{1}{2} \Rightarrow MN = \frac{BD}{2}$$

$$EF = \frac{2}{3} MN = \frac{2}{3} (\frac{BD}{2}) = \frac{BD}{3} \Rightarrow \frac{EF}{BD} = \frac{1}{3}$$

که از نتایج به دست آمده داریم:

A را به C وصل می‌کنیم و محل برخورد آن با BD را O می‌نامیم. F محل برخورد میانه‌های مثلث ADC است، پس $OF = \frac{1}{3}DO$ و به همین ترتیب در مثلث ABC داریم: $OE = \frac{1}{3}BO$ که با جمع این دو رابطه داریم:

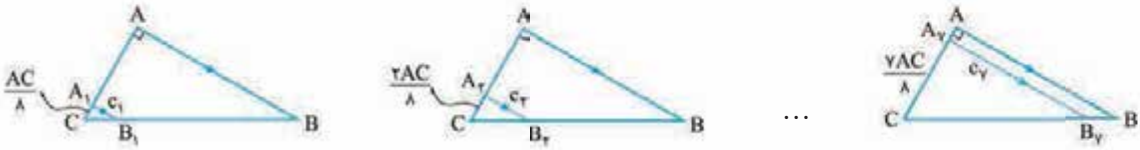
$$EF = \frac{BD}{3} \Rightarrow \frac{EF}{BD} = \frac{1}{3}$$

۷۴- کزینده

برای هر یک از هفت پاره‌خطی که موازی AB هستند، تالس جزء به کل می‌نویسیم. حواسمان هست که AC به ۸ مساوی

تقسیم شده است.

$$\triangle ABC : A_1 B_1 \parallel AB \Rightarrow \frac{c_1}{AB} = \frac{\frac{AC}{8}}{AC} = \frac{1}{8} \Rightarrow c_1 = \frac{AB}{8}$$

$$\triangle ABC : A_2 B_2 \parallel AB \Rightarrow \frac{c_2}{AB} = \frac{\frac{2AC}{8}}{AC} = \frac{2}{8} \Rightarrow c_2 = \frac{2AB}{8}$$

$$\triangle ABC : A_n B_n \parallel AB \Rightarrow \frac{c_n}{AB} = \frac{\frac{nAC}{8}}{AC} = \frac{n}{8} \Rightarrow c_n = \frac{nAB}{8}$$

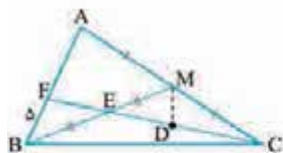
$$\Rightarrow c_1 + c_2 + c_3 + \dots + c_n = \frac{AB}{8}(1 + 2 + 3 + \dots + n) = \frac{1}{8} \times \frac{n \times 8}{2} = 35$$

$$1 + 2 + 3 + \dots + n = \frac{n(n+1)}{2}$$

۷۵- کزینده

سؤال قشنگی است و نیاز به خط اضافه دارد تا بتوان از فرض‌های مسئله استفاده کرد. نقطه D را روی EC طوری انتخاب

می‌کنیم که $FE = ED$ شود و از M به آن وصل می‌کنیم. حال ادعا می‌کنیم که چهارضلعی BFMD متوازی‌الاضلاع است (چرا؟) و داریم:

$$\begin{cases} MD = BF = 5 \\ MD \parallel BF \Rightarrow MD \parallel AB \end{cases}$$

در مثلث ACF تالس جزء به کل می‌نویسیم.

$$\triangle ACF : MD \parallel AF \Rightarrow \frac{CM}{AC} = \frac{MD}{AF} \Rightarrow \frac{1}{2} = \frac{5}{AF} \Rightarrow AF = 10, AB = BF + AF = 5 + 10 = 15$$

چهارضلعی‌ای که قطرهایش منصف یکدیگر باشند، متوازی‌الاضلاع است.